

sl. 1. – 3. Interliber, 25. izložba izdavačke djelatnosti hrvatskih muzeja i galerija, Zagrebački velesajam, Zagreb, 7. – 11. studenog 2006.

PROGRAM SIMPOZIJA PRVI DAN (26. LISTOPADA 2006.)

I. U potrazi za književnikom

- dr. sc. Josip Kolanović, *Spomen muzeji književnika i književni arhivi*
- Natalia Tuimebaevna Ashimbaeva (Fiodor Dostoevsky Literary Memorial Museum, Rusija), *Dostoevsky Museum: traditions and innovations*
- dr. sc. Željka Čorak (Institut z- a povijest umjetnosti, Zagreb), *Visibilia et Invisibilia*
- Elena Petrova (Leo Tolstoy Museum, Rusija), *Literary Museums: Classics` Relevance for the Challenges of Today*
- prof. dr. sc. Vinko Brešić (Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu), *Kako pospremiti književnost? (književnopovijesničarske opaske o muzealizaciji književnosti)*
- mr. sc. Snježana Radovanlija
- Mileusnić (MDC, Zagreb), *Književna baština u muzejima: rezultati anketnog istraživanja*
- Vlatka Lemić (Hrvatski državni arhiv, Zagreb), *Izvori za istraživanje književne baštine u hrvatskim državnim arhivima*
- Alemka Belan-Simić (Knjižnice grada Zagreba), *Baština u narodnim knjižnicama: rezultati ankete*

II. Kako da naši književnici žive vječno

- Nina Popova (Anna Akhmatova museum and Fountain House, Rusija), *Literary permanent display:*

KNJIGA U SREDIŠTU INTERESA: DVA PROJEKTA MDC-a ZA POPULARIZACIJU HRVATSKE KNJIŽ(EV)NE BAŠTINE

mr. sc. SNJEŽANA RADOVANLIJA MILEUSNIĆ □ Muzejski dokumentacijski centar, Zagreb

Tijekom 2006. godine Muzejski dokumentacijski centar (MDC) organizirao je dva projekta kojima je pozornost usmjerio na knjižnu baštinu. Prvi projekt – izložba izdavačke djelatnosti hrvatskih muzeja i galerija – u središtu interesa bila je muzejska knjiga, što je rezultat muzejskih stručnih i znanstvenih djelatnosti. Drugim je projektom – Međunarodnim simpozijem *Muzej(i) (i) književnost(i)* – pozornost pridao knjigama književnog korpusa, koje su kao muzejski predmeti primaran objekt muzejske djelatnosti.

25. izložba izdavačke djelatnosti hrvatskih muzeja i galerija, Zagrebački velesajam, Zagreb, 7. – 11. studenog 2006.

Izložbeno-promotivni projekt MDC-a *Izdavačka djelatnost muzeja i galerija*, kojime se izlaže godišnja izdavačka proizvodnja muzeja, traje već dvadeset i pet godina. Cilj te jedinstvene specijalizirane izložbe jest kontinuirana i cjelovita prezentacija godišnje izdavačke djelatnosti hrvatskih muzejskih ustanova u okruženju drugih hrvatskih izdavača i nakladnika. Već 25 godina to je ujedno i jedini oblik promidžbe ukupnoga muzejskog izdavaštva (do 1991. cijele bivše Jugoslavije). Od prve izložbe 1982. do zaključno 25., održane u 2006. godine, javnosti je predstavljeno ukupno 11 454 muzejskih publikacija zahvaljujući velikom broju muzeja koji se svake godine rado odazivao na poziv MDC-a i na izložbama sudjelovao sa svojim recentnim publikacijama. Slijed izložaba nije prekidan ni u godinama Domovinskog rata, tijekom kojih su muzeji objavljivali svoja muzejska izdanja.

Jubilarna, 25. izložba izdavačke djelatnosti hrvatskih muzeja i galerija održana je u sklopu 29. međunarodnog sajma knjiga i učila Interliber na Zagrebačkom velesajmu od 7. do 11. studenog 2006. godine.

Pozivu za sudjelovanje odazvalo se 100 muzeja, galerija, muzejskih zbirki te izložbenih galerija iz 58 gradova i mjesta u Hrvatskoj. Predstavljen je recentni jednogodišnji muzejski izdavački korpus, koji je obuhvatio respektabilan broj od 543 nove publikacije, 170 muzejskih plakata i razglednica, kalendara, slagalica i drugoga muzejskog promidžbenog materijala. Na izložbenom prostoru, uz pomoć dvaju računala, publici su predstavljene i najnovije muzejske elektroničke publikacije na CD-ROM-ovima, kao i najnoviji DVD-ovi s muzejskim filmovima. Sve su publikacije, njihovi izdavači i adrese za vezu, kao i prethodnih godina, objavljene u popratnom katalogu, koji uz prethodna 24 čini dio ukupne nacionalne bibliografije.

Obljetničku izložbu uveličalo je i posebno priznanje i kristalna skulptura za najvišu razinu oblikovanja i najbolje ideje u rješavanju izložbenog prostora na *Interliberu 2006*, što ih je dobio izložbeni prostor MDC-a. Autor koncepta i dizajna izložbenog prostora bio je Neven Kovačić, Studio Redesign, Zagreb, a autorica izložbe i voditeljica projekta izdavačke djelatnosti hrvatskih muzeja i galerija mr. sc. Snježana Radovanlija Mileusnić.

Međunarodni simpozij *Muzej(i) (i) književnost(i)*, Muzej "Mimara", Zagreb, 26. i 27. listopada 2006.

Jubilarnu izložbu muzejskog izdavaštva MDC je najavio i obilježio međunarodnim simpozijem *Muzej(i) (i) književnost(i)*, održanim 26. i 27. listopada u Muzeju "Mimara". Muzejski djelatnici i drugi baštinski stručnjaci, književnici, književni teoretičari i povjesničari prvi su put interdisciplinarno razmatrali pojam književne baštine i književnih muzeja u Hrvatskoj te slojevitost postojećih i mogućih međusobnih odnosa muzeja i književnosti. Simpozij je održan kao stručna najava i najprimjereniji oblik obilježavanja jubilarne, 25. izložbe izdavačke djelatnosti hrvatskih muzeja i galerija koja promovira muzejsku knjigu kao bitan segment ukupne hrvatske knjiž(ev)ne baštine. Osnovni cilj simpozija bilo je teorijsko sagledavanje te ilustriranje središnjih tema simpozija primjerima iz prakse muzeja i drugih baštinskih ustanova. Tematika simpozija obuhvatila je:

- poticanje osnivanja muzejskih zbirki hrvatskih književnika i književnih djela kao segmenata kulturne baštine u muzejima,
- muzeološku prezentaciju književnika, književnih djela i razdoblja,
- muzealizaciju i prezentaciju književne baštine,
- aktualiziranje problematike skupljanja i brige o književnim ostavštinama i donacijama,
- digitalizaciju književne baštine,
- poticanje izrade jedinstvenog registra književne baštine u muzejima, arhivima i knjižnicama.

U pripremama i organizaciji simpozija članicama Organizacijskog odbora iz MDC-a (Jozefina Dautbegović, Višnja Zgaga, mr. sc. Snježana Radovanlija Mileusnić) pridružila se i interdisciplinarna skupina stručnjaka Programskog odbora simpozija (Branimir Donat, Nedjeljko Fabio, mr. sc. Velimir Visković, Vlatka Lemić, dr. sc. Josip Kolanović, mr. sc. Ivan Kosić, dr. sc. Krešimir Čvrljak, Alemka Belan-Simić).

Bogat program simpozija realiziran je u pet tematskih cjelina. Obuhvatio je izlaganja i prezentacije (od 10 odnosno

20 minuta) 48 sudionika iz Italije, Austrije, Slovenije, Rusije, Bosne i Hercegovine i Hrvatske. Radni dio simpozija otvorili su mr. sc. Branka Šulc, pomoćnica ministra za kulturu, Višnja Zgaga, ravnateljica MDC-a i književnik Nedjeljko Fabrio u ime Programskog odbora simpozija.

Tematski blok **I. U potrazi za književnikom** bio je posvećen problemskim pitanjima prikupljanja, obrade i smještaja književne baštine i ostavština. Izlaganjima kustosa, arhivista, knjižničara, povjesničara književnosti i povjesničara umjetnosti dan je interdisciplinarni uvod u problematiku. Nastojala se definirati književna baština, upozoriti na probleme njezina (ne)skupljanja i (ne)organizirane stručne skrbi. Na temelju istraživanja provedenih u hrvatskim muzejima, knjižnicama i arhivima dan je uvid u književne fondove te prikaz dvaju velikih ruskih književnih muzeja – Muzeja Lava Tolstoja i Muzeja Fjodora Dostojevskoga.

Tematski blok **II. Kako da naši književnici žive vječno**, obuhvatio je izlaganja kojima su se nastojali predstaviti postupci baštinskih ustanova u očuvanju i prezentaciji književne baštine. Posebna je pozornost dana problemima muzealizacije i prezentacije različitih vrsta književne baštine. Predstavljeni su muzejski postavi ostvareni bez originalnih predmeta, a Muzej Ane Ahmatove u Rusiji prikazan je kao primjer muzejske refleksije književnog senzibiliteta te prostora i vremena u kojemu je književnica stvarala u krugu bliskih suvremenika. Istaknuta je važnost definiranja kriterija odabira i vrednovanja književnih djela (s arhivističkoga i književno-povijesnog stajališta), kao i definiranja nabavne politike jedinica književne baštine. Potaknuta je i inicijativa “prepoznavanja” književnika u muzejskoj zajednici.

Tematski blok **III. Oni su naši sugrađani!**, objedinio je najveći broj izlaganja iz svih baštinskih ustanova te tako potvrdio polazne teze o zastupljenosti, ali i raspršenosti književne baštine u različitim vrstama muzeja, knjižnica i arhiva. U 14 izlaganja predstavljena je ta često skrivena i nedovoljno prezentirana književna baština. Ona se prepoznaje na ulicama, trgovima, šetnjama gradovima i mjestima u kojima su književnici živjeli i stvarali, u njihovim rodnim mjestima i kućama, u muzejskim zbirkama i knjižnicama, zavičajnim zbirkama narodnih knjižnica, osobnim arhivskim fondovima. Izlaganja i prezentacije održane u tom tematskom bloku čine bazu dragocjenih podataka za izradu jedinstvenog registra književne baštine u kulturnim ustanovama RH.

Drugi dan simpozija započeo je četvrtom tematskom skupinom, **IV. Književnik u novom ruhu**. Održana izlaganja i prezentacije upozorila su na inventivnost i kreacije stručnjaka koji su prepoznali i iskoristili suvremene medije i tehnologije za prezentaciju književnih baština. Osam je autora prikazalo svoje ideje i projekte predstavljanja književnika i književnih djela na Internetu, primjenu digitalizacije književne baštine i elektroničke prezentacije. Predstavljena su i tri nova idejna koncepta književnih muzeja u kojima su književnik i njegova baština prepoznati kao brand kulturnog turizma, a književno djelo kao dokument (ne)materijalne realnosti koja nestaje te su obrađene mogućnosti opredmećenja i muzealizacije književnog teksta.

U petoj tematskoj skupini, **V. Književnost kao izazov**, izlagači su problematizirali neke od mogućnosti oživljavanja književnih fondova i njihovo približavanje suvremenoj publici. Predočene su aktivnosti muzeja i knjižnica na

structure of the exhibition as reflexion of a poetic thought

- **dr. sc. Sanjin Sorel** (Filozofski fakultet u Rijeci), *Antologija kao književni muzej*
- **Jadranka Vinterhalter** (Muzej suvremene umjetnosti, Zagreb), *Verbalno / vizualno u suvremenoj umjetnosti*
- **mr. sc. Tamara Ilić Olujčić** (Grafička zbirka NSK, Zagreb), *Muzealnost pjesničko-grafičkih mapa u Grafičkoj zbirci Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu*
- **Irena Dlaka** (Lošinjski muzej), *Ostavština Andra Vida Mibičića: intima zbirka umjetnina i misli*
- **Tullio Vorano** (Narodni muzej Labin), *Flacius: Memorijalna zbirka Matije Vlačića Ilirika u Labinu*
- **Vesna Delić-Gozze** (Dubrovački muzeji, Dubrovnik), *Dubrovački muzeji Ć Dom Marina Držića: komadić dubrovačke priče*
- **mr. sc. Dubravka Osrečki Jakelić** (MUO, Zagreb), *I kustosi i književnici*
- **Melina Lučić** (Hrvatski državni arhiv, Zagreb), *Arhivističko vrjednovanje i obradba osobnih fondova književnika*

III. Oni su naši sugrađani!

- **Erik Schneider; Riccardo Cepach** (Trst, Italija), *The James Joyce & Italo Svevo Museums in Trieste: an example of literary symbiosis*
- **Mehdija Maglajić** (Sarajevo, Bosna i Hercegovina), *Muzej književnosti i pozorišne umjetnosti Bosne i Hercegovine*
- **Sonja Gačina Škalamera; Štefka Batinić** (Hrvatski školski muzej, Zagreb), *Ostavština Mate Lovraka u Hrvatskom školskom muzeju*
- **mr. sc. Marina Vinaj** (Muzej Slavonije, Osijek), *Oživljeni svijet Jagode Trubelke ili kako iščitati književnost sudjelujući u njoj*
- **Elvira Šarić** (Muzej grada Splita), *Marko Marulić i Muzej grada Splita*
- **Ksenija Car Ilić** (JU Narodna knjižnica i čitaonica Crikvenica), *Kroz rukopisnu ostavštinu Vinka Antića do Kamova, Gervaisa, Emina, Barca*
- **mr. sc. Damjana Fortunat Černilogar** (Tolminski muzej, Tolmin, Slovenija), *Simon Gregorčić in Ciril Kosmač: muzejski zgodbi posoških literatov*
- **Zdenko Samaržija** (Muzej Valpovštine, Valpovo), *Mirosljub na Valpovštini*
- **Marijan Kraš** (Gradska knjižnica i čitaonica “Metel Ožegović”, Varaždin), *Muzej varaždinske književnosti*
- **Ivanka Bunčić** (Muzej Brodskog Posavlja, Slavonski Brod; u zamjenu Mato Artuković), *Zavičajnica Sofija Hirtz-Maraković (1885.-1977.) i njezina komedija “Rudo”*
- **Mato Artuković** (Hrvatski institut za povijest, Podružnica Slav. Brod), *Arhiv obitelji Brlić*

- **Renata Bošnjaković** (Zavičajni muzej Našice), *Muzejska knjižnica i zavičajni književnici*
- **Dubravka Sabolić** (Gradski muzej Virovitica), *Književna baština u Gradskom muzeju Virovitica*
- **Mladen Medar** (Gradski muzej Bjelovar), *Dio ostavštine hrvatskih književnika s bjelovarskog područja u Gradskom muzeju Bjelovar*

DRUGI DAN, 27. LISTOPADA 2006.

IV. Književnik u novom ruhu

- **Nikolina Hrust**, *Usporedba hrvatskih, čeških i slovačkih web stranica muzeja i muzejskih zbirki na temu literarne baštine*
- **Tatjana Nebesny** (Knjižnice grada Zagreba), *Hrvatski književnici u bazi podataka Kalendar godišnjica Knjižnica grada Zagreba*
- **Nedim Mušović** (Muzej književnosti i pozorišne umjetnosti BiH, Sarajevo, BiH), *Zbirka Silvija Strahimira Kranjčevića*
- **dr. sc. Daniel Miščin** (Filozofski fakultet Družbe Isusove, Zagreb), *Znanstveni i tehnološki kontekst digitalizacije ostavštine hrvatskih književnih velikana: od projekta "Kranjčević" do projekta "Matos"*
- **mr. sc. Zorka Renić; Tatjana Kreštan** (Narodna knjižnica "Petar Preradović", Bjelovar), *Preradović na internetu*
- **Dragana Lucija Ratković** (Muze, d.o.o., Zagreb), *Kuća Ivaninih bajki u Ogulinu: prvi regionalni muzej bajkovite baštine i njegova uloga u kreiranju destinacije kulturnog turizma*
- **Sani Sardelić** (Gradski muzej Korčula), *Memorijalna zbirka Petra Šegedina: "Djeca božja" kao muzeološki izazov*
- **Boris Koroman** (Etnografski muzej Istre), *Memorijalna zbirka Mije Mirkovića/ Mate Balote u Raklju: aspekti muzealizacije književnosti i teksta*

V. Književnost kao izazov

- **Višnja Zgaga** (MDC, Zagreb), *Kako muzealizirati knjigu/književnost? dr. Heimo Strempl (Robert Musil Literatur Museum, Klagenfurt, Austrija), A Literary Museum as a Platform for a Creative-Writing-Initiative*
- **Vera Sergeevna Biron** (Fiodor Dostoevsky Literary Memorial Museum, Rusija), *Museum + Theatre*
- **Mato Batorović** (Muzej grada Iloka), *Djelovanje Muzeja grada Iloka na promicanju književnosti i čuvanju književne baštine*
- **dr. sc. Fani Celio Cega** (Muzej grada Trogira), *Zastupljenost francuskih književnika u Knjižnici Garganin-Fanfogna*
- **Ranka Javor** (Knjižnice grada Zagreba, Hrvatski centar za dječju knjigu), *Baština i promocija hrvatske dječje knjige*

popularizaciji književne baštine, koje se odnose na velike izložbene projekte, objavljivanje književnih sadržaja iz fundusa muzeja, oblikovanje muzejskih publikacija kao književnih djela; suradnju sa školama, književnicima i drugim ustanovama, književne radionice, uključivanje šire zajednice u različite muzeološke projekte popularizacije književnika i književnih djela, međunarodne projekte i sl.

Tijekom simpozija organiziran je posjet Memorijalnome muzeju Miroslava i Bele Krleže, uz stručno vodstvo Vesne Vrabec, te izlet u Lukovdol i posjet Memorijalnome muzeju Ivana Gorana Kovačića, uz stručno vodstvo Zdenke Fabac.

Lakše praćenje bogatog programa omogućio je dvojezični zbornik sažetaka na hrvatskome i engleskome jeziku, a cjelovita izlaganja sudionika objavit će se u zborniku simpozija, koji će činiti stručnu podlogu za daljnju komunikaciju i raspravu stručnjaka o tematici književne baštine.

Održani simpozij znatno je pridonio prepoznavanju i međusobnom upoznavanju stručnjaka hrvatske baštinske zajednice, u čijem je fokusu interesa i aktivnosti i književna baština. Književnici, književni povjesničari i teoretičari s čuđenjem i zadovoljstvom u baštinskim su ustanovama prepoznali svoje partnere!

U raspravama održanim tijekom simpozija posebno je istaknuto da se senzibiliziranjem muzejskih i drugih baštinskih stručnjaka i književnika te međusobno usklađenim interesima može stvoriti polazište za uspješan rad koji bi trebalo usmjeriti na pokretanje inicijative za izradu jedinstvenog registra književne baštine u muzejima, arhivima i knjižnicama te za osnutak centra/muzeja za knjigu/književnost.

Vjerujemo da je MDC održanim simpozijem pridonio ostvarivanju navedenih ciljeva.

Primljeno: 11. veljače 2007.

THE BOOK AT THE CENTRE OF INTEREST: TWO PROJECTS OF THE MDC FOR THE POPULARISATION OF THE CROATIAN LITERARY HERITAGE

During 2006, the Museum Documentation Centre (MDC) organised two projects that focused attention on the heritage of books and writing.

The first project, an exhibition and promotional project of the MDC, the Publishing Activity of Museums and Galleries, putting on show the annual publications of the museums, has been going on for twenty five years now. The objective of this specialised and unique exhibition is the ongoing and integral presentation of all the publication activities of Croatian museum establishments in the surrounds of other Croatian publishers. For these 25 years it has been actually the only form of promotion of overall museum publishing.

In the second project – the international symposium *Museums and Literature*, attention was paid to the actual books of the body of literature, which as museum objects are the primary object of the activity of museums.

MDC announced and marked this quarter-centenary exhibition of museum publication with an international symposium of the same name, held on October 26 and 27, in Mimara Museum. Museum workers and other heritage figures, writers, literary theorists and historians for the first time gave interdisciplinary consideration to the concept of the literary heritage and literature museums in Croatia, and the complexity of existing and possible mutual relations of the museum and literature. The symposium constituted both an announcement of and the most suitable way of marking the quarter centenary of the publication activity of Croatian museums and galleries that promotes the museum book as an essential segment of the overall literary heritage of Croatia.

The basic objective of the symposium was a theoretical overview and illustration of central themes of the symposium with examples from museum practice and other heritage institutions. The topics of the symposium covered encourage the foundation of museum collections of Croatian writers and works as segments of the cultural heritage in museums, the museological presentation of writers, works of literature and periods of literature, the musealisation and presentation of the literary heritage, pointing up issues concerned with the collection of and care for literary papers and donations, the digitalisation of the literary heritage, encouraging the production of a unified register of the literary heritage in museums, archives and libraries.